

GROVFODER TIL ØKO- OG FRILANDSSLAGTESVIN – LIGE TIL AT ÆDE

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Økologiske og frilandsslagtesvin skal have grovfoder. Grisene er vilde med det, så det gælder om at få det bedste ud af det.

Økologiske og frilandsslagtesvin, der leveres til Friland, skal have grovfoder, så det er godt givet ud at finde en løsning, der passer netop til dig og dit staldsystem. På Frilands hjemmeside står: "Alle svin skal tildeles grovfoder af god kvalitet som en del af foderrationen, for at de kan føle sig mætte. Halm accepteres ikke som grovfoder til søer, dog accepteres frøgræshalm." Kravet om, at også frilandssvin skal have grovfoder, er trådt i kraft pr. 1. januar 2016.

Da Thorbjørn Sørensen startede som økologisk slagtesvineproducent vidste han, at tildeling af grovfoder var et krav, og besluttede sammen med sine medarbejdere, at de ligeså godt kunne få det bedste ud af det.

Thorbjørn gik grundigt til værks. Det tog tre måneder at nå til en rigtig god og holdbar løsning, men nu kører det også bare.

Thorbjørn fremhæver fire pointer:

- Grovfoderet skal være absolut topkvalitet
- Grovfoderet skal altid være frisk
- Der skal altid være grovfoder til grisene
- Den rette kombination af grovfoder og høhæk

Når han overholder dette, er grisene vilde med at æde grovfoder. De æder det hele og sviner ikke med det. Grisene har sunde maver og er godt beskæftiget. - Det er det hele værd, siger Thorbjørn.

Grovfoder i topkvalitet

Thorbjørn har fundet ud af, at det ikke kan betale sig at gå på kompromis med kvaliteten. Han går efter den bedste kvalitet til højtydende malkekøer - intet mindre. I hans tilfælde er kløvergræsensilage det bedste. - Det skal lugte så godt, at man selv har lyst til at spise det, siger Thorbjørn.

Den lækre ensilage er en eftertragtet ressource, derfor skal det altid være til stede. Hvis hækken løber tør for grovfoder, bliver grisene så ivrige efter at få det, når det endelig kommer, at de kommer op at slås om det. I kampens hede ender grovfoderet på gulvet, hvorfra grisene ikke samler det op igen. Det er derfor paradoksalt nok spild af grovfoder at løbe tør for grovfoder, og det giver ekstra arbejde.

Murbaljen er grovfoderlager

Mælkeproducenter er eksperter i at lave ensilage, og de bruger så meget, at opbevaring heller ikke bliver et problem. Det benytter Thorbjørn sig af. Han henter ensilage tre gange om ugen hos en nærliggende økologisk mælkeproducent. Ensilagen hentes i murbaljer og sådan en murbalje rækker til én sti i 2-3 dage. Hermed er friskheden også sikret. Og det er vigtigt. Grisene gider ikke gammelt grovfoder. Så roder de bare i det. Tager det måske i munden for derefter at smide det på gulvet, og det er træls, for så skal det fjernes igen. Det er besværligt, tager tid og er ikke særlig sjovt.

Grovfoderhæk - en videnskab

Der er et hav af hække og lignende installationer at vælge imellem. Hullerne i hækken skal være så store, at grisene kan trække grovfoder ud, og samtidig så små at grovfoderet ikke drysser ud af sig selv. Samtidig skal hækken være af et materiale, som grisene ikke ødelægger og uden skarpe eller spidse dele, som grisene kan komme til skade på.

Thorbjørn afprøvede ni hække, før han fandt den rette kombination af hæk og ensilage. Undervejs sikrede han sig, at han kunne levere hækkene tilbage til leverandøren, hvis de viste sig ikke at virke for ham. Hækken, der virker med den bedste kløvergræsensilage, har en maskebredde på 30 mm og gitterdiameter på 8 mm. Den kan tilgås fra alle sider og nedefra. Hækken er åben for oven, så tildeling er let. Der er også åbne masker i bunden. Otte - ti grise kan tage fra de to hække ved siden af hinanden på én gang uden at slås.

Det er det hele værd!

Til de 5500 slagtesvin bruger Thorbjørn 30 tons ensilage, det bliver i runde tal til 50 gram

ensilage pr. kilo tilvækst, og det koster 15-16.000 kr. om året. I tid koster det cirka en halv time pr. dag at tildele og en halv time tre gange om ugen at hente.

På spørgsmålet om, hvad han får ud af at give grisene superfrisk, topkvalitet ensilage svarer Thorbjørn: - Glade grise! Der står altid grise og æder af ensilagen, så de får jo noget ud af det, og jeg tror, at de har brug for det. Det er det hele værd.

Gode løsninger på tildeling af grovfoder er der mange af. Det er individuelt, hvad der virker bedst. Kontakt rådgiverteamet (Tove Serup: T 8740 5364, E tos@seges.dk), så de kan hjælpe med at finde en løsning der passer til dit staldsystem.

Thorbjørn Sørensens grovfoderlager er en murbalje! Thorbjørn henter topkvalitet ensilage hos en nærliggende mælkeproducent 3 gange om ugen. Så er ensilagen altid frisk og appetitlig for grisene.

Tildeling af ensilage er håndarbejde. Thorbjørn bruger cirka en halv time om dagen på at tildele ensilage. Bemærk at hækkene sidder så lavt, at grisene kan pille ensilagen ud i hele gitterets højde. Der er også gitter i bunden af hækken.

Gødningen viser tydeligt, at grisene har ædt ensilagen.

Artiklen har været bragt i magasinet SVIN d. 21. marts 2016